

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl **SAMENVATTING GELDSCHEPPIING** versie 20200502

1

Inhoud

pag 1 geldschepping op basis van schuld
pag 2 Stichting Ons Geld. Geldschepping op basis van betaalkracht, productief vermogen
pag 3 De Burgerbank. Geldschepping op basis van welvaart, bezit.
Pag 4,5,6, PlanB Geldschepping op basis van sociaal-maatschappelijke waarde
pag 7 Geldschepping op basis van mijnen. Regering, 2^e Kamer, WRR
pag 8,9 Utopie

Geldschepping vindt plaats op basis van schuld of niet op basis van schuld.

Op basis van schuld wordt geld gecreëerd met het uitgeven van een lening. Als je geld nodig hebt, bijvoorbeeld om een huis te kopen, ga je naar de bank. Het geld dat de bank op je rekening stort is nieuw geld dat daarvoor niet bestond en wordt aangemaakt op het moment dat de bank de lening verstrekt. Geldschepping niet op basis van schuld kan worden uitgesplitst in geldschepping op basis van: betaalkracht, productief vermogen, algemeen belang, sociaal-maatschappelijke waarde, welvaart, bezit, mijnen.... Geldschepping kan op diverse manieren naast elkaar bestaan.

Geldschepping op basis van schuld wordt tenietgedaan en gaat weer uit roulatie, middels aflossing van de schuld. Geldschepping niet op basis van schuld gaat of niet teniet (blijft circuleren) of wordt teniet gedaan, uit roulatie genomen, na bijvoorbeeld belastingheffing.

De geschiedenis leert, dat geldschepping op basis van schuld ook sterk overheids-gestuurd kan zijn. De Nederlandse Bank kreeg met de Bankwet (1948) de opdracht "de waarde van de Nederlandse geldeenheid te reguleren op zodanige wijze als voor 's-lands welvaart het meest dienstig is. De laatste 30 jaar heeft marktwerking de overhand in het denken bij de overheid over geldschepping.

Geldschepping op basis van schuld (euro, dollar, pond.....wereldwijd in gebruik). Zie het stuk [de euro](#).

Een [quote](#) van de site van de bank of England

"In the modern economy, most money takes the form of bankdeposits. But how those bank deposits are created is often misunderstood: the principal way is through commercialbanks making loans. Whenever a bank makes a loan, itsimultaneously creates a matching deposit in the borrower's bank account, thereby creating new money."

De algemeen geldende geldstelsels in gebruik in de wereld lijken op het euro geldstelsel. De Nederlandse politiek heeft, samen met een aantal andere Europese landen, besloten in het Verdrag van Maastricht, dat geldschepping onafhankelijk van de politiek dient plaats te vinden en dat de euro de gangbare munt is.

Het privilege van geldschepping is neergelegd bij het bedrijfsleven ic. het bankbedrijf. Private ondernemingen met een winstdoelstelling met aandeelhouders als eigenaar. Dus het is niet de overheid of de Nederlandse Bank die geld scheidt.

Hoe gaat dat dan geld aanmaken? Het is geen spaargeld dat weer wordt uitgeleend. Er is ook geen dekking in de vorm van goud of ander edelmetaal. **Banken creëren geld op het moment dat een lening wordt uitgegeven** en geldschepping vindt daarmee dus plaats in de vorm van schuld. Het is nieuw geld dat met een druk op de knop op je rekening wordt gezet. Voordat een lening wordt uitgegeven bestaat dat geld niet. Het geld gaat weer teniet als de schuld wordt afgelost.

Dekking. Afsproken is dat de bank ca 4% van het uitgeleende geld dient aan te houden op een rekening bij De Nederlandse Bank. Dus met €4000,-- wat u aan spaargeld op de bank zet, kan een

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl **SAMENVATTING GELDSCHEPPIING** versie 20200502

2

bank €100.000,-- uitleenen en dus €96.000,-- aan nieuw geld creëren. Bij geldschepping niet op basis van schuld is het niet nodig dat er dekking is.

Door dat **rente** als vergoeding voor geldschepping wordt gevraagd en niet wordt meegecreëerd met de schuld, is er nooit genoeg geld in omloop om alle schuld terug te kunnen betalen met rente. Dat leidt tot schaarste van geld. Om de schaarste op te kunnen vangen in het systeem is groei van de geldhoeveelheid noodzakelijk om alle schulden terug te kunnen betalen. De noodzaak tot groei van de geldhoeveelheid, stuurt aan op economische groei, met het daarbij behorende steeds hoger gebruik van grondstoffen. Zonder economische groei kan het geldstelsel niet goed functioneren en ontstaat er een crisis zoals in 2008. Een altijd maar doorgaande economische groei heeft uiteindelijk een vernietigende uitwerking op de ecologie van de aarde en het voortbestaan van de mensheid.

Geldschepping op basis van schuld sluit grote groepen mensen uit. Er is armoede, grote groepen mensen hebben in Amerika geen toegang tot gezondheidszorg. Toegang tot onderwijs is beperkt. Het verhoudt zich niet tot ethiek, moraal of religie (in de geschiedenis hebben alle religies zich tegen rente gekeerd). Het systeem bevordert de kloof tussen rijk (1%) en arm (99%), zet mensen tegenover elkaar in plaats van dat het systeem stimuleert tot samenwerking.

Als al het geld dat bij de overheid binnenkomt is begroot en er is maatschappelijk behoefte is aan het uitgeven van meer geld, bijvoorbeeld om de benodigde klimaatmaatregelen te kunnen betalen, gaat dat bij gelijkblijvend budget ten koste van uitgaven voor andere beleidsvelden bijvoorbeeld van zorg of onderwijs. De overheid heeft als tweede keus geld lenen op de geldmarkt. Er ontstaat een staatsschuld. Europa heeft bepaald dat de staatsschuld niet te hoog mag zijn. Er zijn dus in de context van de huidige afspraken rondom het geldstelsel slechts beperkte mogelijkheden om in de financiering van de gewenste samenleving te voorzien.

Complementaire munten als Florijn in Nederland en de WIR in Zwitserland, doen ook aan geldschepping op basis van schuld, echter de rentecomponent speelt niet of nauwelijks mee. De Florijn en de WIR halen daarmee de grootste angel uit het eurosysteem.

Momenteel hebben we te maken met negatieve rente. De staatsschuld wordt geherfinancierd met leningen met een negatieve rente. Er wordt zo meebetaald aan het aflossen van de staatsschuld. Dat lijkt gunstig en dat is het ook voor de staat, maar geen bank of pensioenfonds kan op deze manier overleven. Alles wordt gedaan om het systeem in stand te houden en de dialoog over geldschepping zo lang mogelijk uit te stellen.

Henri Ford zei het zo” het is maar goed dat de bevolking het bancaire en monetaire systeem niet begrijpt, anders zou er voor morgenochtend vroeg de revolutie nog uitbreken.

Geldschepping op basis van betaalkracht / productief vermogen (Stichting Ons Geld).

Inzet is de virtuele euro. Gecreëerd door een derde instantie, onafhankelijk van overheid en bankwezen, in het kader van het algemeen belang, niet op basis van schuld, maar op basis van “betaalkracht / productief vermogen”. Productief vermogen is arbeidsinzet. De stichting streeft met haar gedachtengoed naar stabiliteit (waardevastheid) door behoud van betaalkracht, 0-inflatie en gaat met haar 0-inflatie-gedachte ook rente tegen.

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl **SAMENVATTING GELDSCHEPPIING** versie 20200502

3

Het biedt mogelijkheden voor een eerlijke verdeling van welvaart, sluit geen grote groepen mensen uit, geeft toegang voor iedereen tot gezondheidszorg, onderwijs.....

De Stichting Ons Geld streeft naar een Europees brede aanpassing, wat besluitvorming vergt van een eensgezind Europa.

Geldschepping op basis van welvaart / bezit (lokaal gemeenschappelijk eigendom) de Burgerbank. Macro-econoom Hans van Steenberg. [Samenvatting](#).

Citaat uit de Burgerbank: **“Minder bekend is dat banken ook geld creëren om voor eigen rekening en risico waardepapieren, onroerend goed edm. te kopen.”** De burgerbank benoemt dit als geldschepping op basis van bezit. Geldschepping en opbouw van bezit in een hand. “Deze manier van geldcreatie is een belangrijke oorzaak waarom de koersen op de beurzen in de periode van maart 2009 t/m november 2017 ongeveer 3 x zo hoog zijn geworden. Terwijl de ontwikkelingen in de reële economie geen enkele aanleiding voor deze koersstijging geven.”

De Burgerbank stelt net als de stichting Ons Geld, aanpassingen binnen het eurosysteem voor. Het verschil met de voorstellen van de stichting Ons Geld is dat er voor instelling van een Burgerbank geen Europese eensgezindheid nodig is.

In het systeem van de Burgerbank, zijn banken gesplitst in nuts en zakenbanken. De Burgerbank vervult de functie van nutsbank en kan in een publieke (staatsbank) of coöperatieve variant worden toegepast met een organisatiestructuur zoals dit bij de Rabobank tot 1 januari 2016 het geval was.

De Burgerbank mag geen beleggingen en speculatieve handelingen doen - De Burgerbank zorgt voor eerlijke verdeling van macht (eigendom en zeggenschap) - Iedereen krijgt 1 aandeel en vanaf 18 jaar 1 stem in het beleid van de Burgerbank. **De Burgerbank is lokaal georganiseerd, democratisch, en speelt een belangrijke rol in geldschepping.** De Burgerbank democratiseert als het ware geldschepping.

In de basisversie van De Burgerbank kan op dezelfde manier als banken nu doen geld worden gecreëerd. Op basis van het verstrekken van leningen en op basis van bezit. Bij geldcreatie op basis van bezit koopt de bank onroerend goed, goederen en diensten met door haar in omloop te brengen geld. **Het bezit is vervolgens gemeenschappelijk eigendom.**

In de uitgebreide versie van de Burgerbank, is creatie van geld niet meer gebaseerd op creatie van schuld, en worden creatie van geld op basis van van welvaart / werk / sociale zekerheid edm. toegevoegd.

Omdat de Burgerbank een rente hanteert die lager is dan de economische groei heeft het systeem niet meer de neiging om vast te lopen.

Bij de Burgerbank mogen mensen zelf kiezen welk van de twee methoden voor creatie van geld wordt toegepast. **Bij beide methoden geldt als uitgangspunt dat het in omloop te brengen geld in principe gedekt moet zijn door relevante activa.** Dit voorkomt inflatie en creatie van bubbels.

Met de Burgerbank hoeft niemand meer arm en of werkloos te zijn omdat er niet **genoeg geld op de juiste plaatst** is. Want de variant op de Burgerbank kan ook worden toegepast op basis van recht op werk met een eerlijke beloning en recht op sociale zekerheid als je dit nodig hebt (artikel 22 en 23 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens). Kan zonder creatie van inflatie iedere maand

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl **SAMENVATTING GELDSCHEPPIING** versie 20200502

4

opnieuw geld in omloop brengen om de kosten van alle salarissen en uitkeringen te betalen. En hiermee tot uitdrukking brengen dat het leven zelf het belangrijkste goud is wat we hebben.

Geldschepping op basis van sociaal-maatschappelijke waarde (PlanB, Rene Visser)

Omdat de weg naar Europese eensgezindheid ver weg lijkt, is met PlanB gekozen voor een ontwerp dat lokaal, regionaal en nationaal toepasbaar is NAAST de euro. PlanB is complementair aan de euro. Het laat de euro geheel met rust. Vult slechts daar aan waar het maatschappelijk gewenst is en de euro de maatschappelijke behoefte niet of onvoldoende dekt. Daar waar het niet wenselijk is om te bezuinigen maar we het toch doen.

Complementaire munten behoeven doorgaans slechts besluitvorming van een groep burgers en / of bedrijven, die een onderling betaalnetaalnetwerk vormen. We kennen onder meer de Florijn met geldschepping zonder rente, de Dam (Rotterdam), Makkies (Amsterdam), de Zwolse Pepermunt, de Utrechtse euro. Internationaal: de Sardex in Sardinië. De WIR in Zwitserland.....

Uitvoering / ervaring. In de uitvoering al heel veel ervaring is opgedaan. Complementaire munten functioneren over de hele wereld.

In Nederland kennen we onder meer de Florijn met geldschepping zonder rente, de Dam (Rotterdam), Makkies (Amsterdam), de Zwolse Pepermunt, de Utrechtse euro.....

Internationaal: de Sardex in Sardinië werkt extreem goed. De WIR in Zwitserland, de Grama in Barcelona, de Bristol Pound in de UK.....

Het Nederlandse bedrijf STRO (Social Trade Organisation) levert de software voor complementaire munten.

- PlanB – stimuleert de lokale economie en
- daarmee lokale kennis, vaardigheden en werkgelegenheid,
 - sociale samenhang en samenwerking,
 - gaat rond in de reële economie (de slager, de bakker, fietsenmaker),
 - gaat speculatie (geld met geld verdienen) tegen,
 - is niet verhandelbaar op een markt. Is stabiel,
 - werkt waar nodig schuldvrij of met rentevrij krediet. Versterkt autonomie. Is dienstbaar aan het midden en kleinbedrijf,
 - kan niet weggesluisd worden naar het buitenland en gaat daarmee fraude tegen,
 - is een instrument, een middel zijn om het evenwicht tussen de globale en de lokale economie, tussen privaat en publiek belang te sturen,
 - genereert, waar sprake is van geldschepping, een economie bovenop de euro-economie
 - en zorgt voor extra belastinginkomsten voor de overheid.

Overheden in Nederland zijn terughoudend waar zij ook kunnen deelnemen, stimuleren, innoveren. In het buitenland zien we dat overheden hun verantwoordelijkheid meer nemen.

De Burgemeester van Bristol ontvangt zijn salaris geheel in complementaire munt en inwoners kunnen belasting betalen in Bristol Pounds.

In Santa Coloma, voorstad van Barcelona worden 150 sportverenigingen, culturele instellingen in complementaire munt (de Grama) ondersteund, kunnen ambtenaren tot 30% van hun salaris in Grama ontvangen, heeft de gemeente zich vastgelegd om een deel van de subsidies en uitkeringen in lokale

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl **SAMENVATTING GELDSCHEPPIING** versie 20200502

5

munt uit te gaan geven. In Sardinië werkt de Sardijnse overheid mee in de rondgang van de Sardex.....

Geschiedenis gaat ver terug. De WIR functioneert al sinds 1934 in Zwitserland naast de Zwitserse Franc. Voor de euro hadden we in Europa een gulden naast een mark, naast een pond.... Nu functioneert de euro naast de dollar, naast de Yen.....

Besluitvorming. Omdat deelname van de overheid in het ontwerp is meegenomen, vergt PlanB ook besluitvorming van een nationale, regionale of lokale overheid in die zin dat belasting- en premiebetaling behalve in euro, ook in PlanB betaald dient te kunnen worden. Het vraagt geen besluitvorming van een eensgezind Europa zoals in de voorstellen van de stichting Ons Geld. PlanB brengt geldschepping dichtbij de mens net zoals de Burgerbank dat doet.

Transitie politieke besluitvorming. PlanB faciliteert de transitie van politieke besluitvorming op basis van voal financiële economische overwegingen naar besluitvorming op basis van maatschappelijke waarde. Dat wat van belang is voor de samenleving met ruimte voor onder meer het burgerinitiatief, algemeen belang, sociale samenhang en ecologie.

Geldschepping vindt plaats door een derde instantie, een autonome autoriteit, een burgerraad. Onafhankelijk van politiek en het huidige bankwezen. In het kader van het algemeen belang. Naar gelang de doelstelling, het nut kan naast geldschepping op basis van het uitgeven van een lening gebruik gemaakt worden van geldschepping niet op basis van schuld, maar op basis van "sociaal-maatschappelijke waarde". De derde instantie is transparant en de gemeenschap is sterk betrokken en vertegenwoordigd in de besluitvorming.

Grenzen. Geldschepping is gerelateerd aan maatschappelijke waarde. Er wordt rekening gehouden met de draagkracht van de aarde, de mondiale ecologische voetafdruk van Jan Juffermans, de universele verklaring voor de rechten van de mens. In de economie bij de sociale en ecologische grenzen die Kate Rayworth aangeeft.....maakt gewenste maatregelen betaalbaar waar het verdienen concurrentiemodel niet past.

Staatsschuld. Er is geen schuld, die hoeft ook niet terugbetaald te worden. Er is geen rente. Er is dus ook geen staatsschuld of rente op de staatsschuld die betaald hoeft te worden.

Binnen het huidige geldstelsel is de beschikbare hoeveelheid geld voor uitvoering van overheidsbeleid grofweg beperkt tot de hoeveelheid belastinggeld die opgehaald kan worden. Bij gelijkblijvend budget en volledig begrote inkomsten, gaat meer uitgeven aan bijvoorbeeld zorg ten koste van uitgaven elders, bijvoorbeeld onderwijs. Onderwijs en zorg komen zo tegenover elkaar te staan, daar waar steun en samenwerking gewenst is. Er blijft nog een andere mogelijkheid over en dat is geld lenen. Er ontstaat een staatsschuld.

Er zijn dus 2 mogelijkheden bezuinigen of de staatsschuld ophogen.

PlanB pareert dat. Er is met PlanB geen staatsschuld en binnen aangegeven grenzen altijd geld genoeg om de samenleving in te richten zoals de samenleving dat wenselijk acht. PlanB biedt mogelijkheden voor een eerlijke verdeling van welvaart, en sluit geen grote groepen mensen uit.

Altijd voldoende geld op de juiste plek. Voldoende voor een AOW, bijstand op een niveau dat er volwaardig kan worden deelgenomen aan de samenleving. PlanB biedt mogelijkheden voor een

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl **SAMENVATTING GELDSCHEPPIING** versie 20200502

6

eerlijke verdeling van welvaart, basisinkomen, sluit geen grote groepen mensen uit, geeft toegang voor iedereen tot gezondheidszorg, onderwijs, wonen.....

De geldhoeveelheid in omloop. Met belastingheffing wordt de geldhoeveelheid in omloop geregeld. Is er te veel geld in omloop verhoog je belasting, zodat geld minder vaak rondgaat. Is er te weinig geld in omloop verlaag je de belasting, zodat geld langer in circulatie blijft.

Circulair (duurzaam). De euro is niet circulair in die zin dat geld bestemd voor zorg ook voor de zorg bestemd blijft. De euro kan het land uit en hoopt zich op bij de 1% rijken. Ook het geld dat in eerste instantie voor zorg of onderwijs is bestemd.

Maken we het geld, zoals in planB, circulair in die zin dat geld bestemd voor zorg ook voor zorg bestemd blijft, heb je maar een beperkte hoeveelheid geld nodig om de zorg te reguleren. Elk jaar gaat zorggeld rond en komt het via de belastingdienst weer terecht bij de onafhankelijke monetaire autoriteit. Het is hetzelfde geld dat steeds weer opnieuw in omloop gebracht kan worden als dat nodig is.

Inflatie. Zolang de geldhoeveelheid in omloop zich verhoudt tot productie en inzet van tijd, arbeid, ontstaat er geen inflatie, blijft geld zijn waarde behouden. Met een staatsbegroting van ca 400 miljard en een inflatie van 2% kan de staatsbegroting volgend jaar met 8 miljard omhoog. De waarde van het geld blijft dan gelijk.

De ECB (Europese Centrale Bank) heeft als doelstelling de inflatie op 2% te houden. De ECB heeft in de afgelopen jaren 2800 miljard euro in omloop gebracht om schulden op te kopen die niet meer terugbetaald konden worden. Heeft daarmee landen als Griekenland en banken, verzekeraars, het grootbedrijf, pensioenfondsen ed. geholpen. Echter effect op de gewenste inflatie heeft het nauwelijks gehad. Laat staan dat een beetje geld aangemaakt in PlanB enige invloed zou kunnen hebben op de inflatie.

Vertrouwen. Het belangrijkste punt van kritiek betreft het gebrek aan vertrouwen in voorgestelde systeemwijzigingen. Dat terwijl het huidige stelsel juist bewezen inherent instabiel is en wereldwijd zorgt voor de ene crisis na de andere. Momenteel is Venezuela failliet en ligt Argentinië aan het infaas van de Amerikaanse banken. De gevolgen voor de samenlevingen daar zijn desastreus. Het is dit systeem dat vertrouwen geniet.

Werking. Het concept van PlanB werkt nationaal, regionaal en/of lokaal en vraagt medewerking van overheden daar waar de munt werkzaam is. Van de landelijke overheid in die zin dat belasting- premie en BTW betaling mede in PlanB toegestaan wordt. Net zoals in de euro wordt zo acceptatie en doorstroming bevorderd.

Hoe is dan de omloop van geld in PlanB? Een voorbeeld van een kleine geldomloop tussen PlanB, overheid en ziekenhuis.

De sluiting van ziekenhuizen in de Flevopolder was een gevolg van een financieel tekort. Er was geen sprake van een te groot aanbod aan zorg. Het besluitvormend kader en de politiek reageert louter op basis van financieel- economische overwegingen. Wat niemand wil gebeurt, ziekenhuizen sluiten. PlanB kan in de toekomst de helpende hand reiken en toegang en kwaliteit in de zorg waarborgen.

Er komt een aanvraag van een ziekenhuis binnen bij de burgerraad / monetaire autoriteit , onafhankelijk van politiek en banken. Een (al dan niet permanente) burgerraad met draagvlak in de

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl **SAMENVATTING GELDSCHEPPIING** versie 20200502

7

samenleving (David van Reybroeck geeft voorbeelden over samenstellingen van burgerraden met gelote deelnemers), informeert zich, hoort wetenschappers, mensen uit de zorg, de politiek..... delibreert, beraadslaagt en komt tot een conclusie. We gaan er van uit dat het een aanvraag betreft die voldoet aan de criteria, dat zijn onder meer de sociale en ecologische criteria van Kate Rayworth, de verhouding van de aanvraag tot de draagkracht van de aarde, de UVRM.Geld is slechts middel en wordt niet meegewogen in besluitvorming.

De aanvraag wordt ondersteund. Het financieel tekort bij het ziekenhuis wordt aangepast in circulair PlanB geld. Het beschikbare budget voor het ziekenhuis is weer op orde. Het ziekenhuis betaalt het geld in de vorm van PlanB weer terug in 1 of 2 jaar in de vorm van belasting en premie aan de belastingdienst / overheid. Afgesproken is dat belasting en premie ook in PlanB kunnen worden betaald. De belastingdienst maakt het geld circulair door het op haar beurt weer over te maken naar de autonome monetaire autoriteit van PlanB.

Het financieel probleem is opgelost, er is tijd om te bezien of het management beter kan. De zorgverlening blijft in stand. Uitgaven en inkomsten in euro voor de overheid blijven gelijk. Meerwaarde: de toegang en kwaliteit van de zorg blijft gehandhaafd. Besluitvorming waar de burger sterk bij is betrokken.

Het ging in de Flevopolderziekenhuizen slechts om 10 miljoen euro. Als het gaat het om veel geld, dan kan het noodzakelijk worden, dat personeel mede uitbetaald wordt in PlanB. Om betaling van huur, boodschappen edm. in PlanB mogelijk te maken dienen de bakker en de slager ook te worden aangesloten op het betalingscircuit. Als zij op hun beurt weer belasting kunnen betalen in PlanB, accepteren zij dat geld omdat zij het ook weer kwijt kunnen.

Geldschepping op basis van mijnen. (Crypto's, bitcoin)

Geldschepping op basis van mijnen gebeurt met inzet van rekenkracht van computers.

Er is nog geen relatie met het algemeen belang. Crypto munten zijn niet specifiek ontworpen om de samenleving te dienen. De munten zijn momenteel instabiel wat mede veroorzaakt wordt doordat de munten verhandelbaar zijn op een beurs tegen een marktwaarde. De toekomst zal uitwijzen of crypto's zich ontwikkelen in die zin dat zij dienstbaar aan de samenleving worden.

Blockchain is de gebruikte techniek. Opslag van gegevens vindt decentraal plaats op vele computers. Dat biedt een waarborg tegen frauduleus handelen, om corruptie tegen te gaan en transparantie vorm te geven.

2^e Kamer, regering, WRR (Wetenschappelijke Raad Voor Regeringsbeleid)

Status politieke / maatschappelijke discussie over geldschepping.

Het is de stichting Ons Geld die geldschepping op de agenda van de tweede kamer zette met een burgerinitiatief waar zij meer dan 100.000 handtekeningen voor verzamelde.

In 29 maart 2016 is de motie Omtzigt Merkies <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2016Z06289&did=2016D12937> aangenomen in de 2^e Kamer. De regering is gevraagd onderzoek te doen ook naar alternatieve vormen van geldschepping.

De WRR heeft daarop op 17 jan 2019 het rapport "Geld en Schuld" gepresenteerd. De WRR benoemt de bijdragen van de Burgerbank en PlanB wel maar verwerkt de bijdragen niet in haar rapport.

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl **SAMENVATTING GELDSCHEPPIING** versie 20200502

8

Geld en Democratie heeft in 2019 de alternatieve vormen van geldschepping, de voorstellen van de stichting Ons Geld, de Burgerbank en PlanB, wederom [ingebracht](#) bij de Vaste Commissie Financiën 2^e Kamer, die de plenaire vergadering over het rapport geld en schuld voorbereidt. Daarnaast zijn 9 voorstellen voorgelegd voor experimenten met o.a. een zorgmunt, een munt voor de rechtstaat, een munt voor studiefinanciering, armoedebestrijding, de rechtstaat (ondersteuning sociale advocatuur), de zorg, en een eco-munt voor de financiering voor de benodigde klimaatmaatregelen, herstel van de biodiversiteit en aanpassing van het boerenbedrijf aan de eisen van deze tijd.

Een datum voor plenaire behandeling in de 2^e Kamer is nog niet bekend.

De Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid bepleit in haar rapport "Geld en Schuld" diversiteit in het geldstelsel. Met een beetje goede wil kunnen we hieruit lezen dat de WRR daarmee ruimte bepleit voor complementaire munten en pilots met het gedachtengoed van Ons Geld, de Burgerbank en PlanB. Met deelneming aan experimenten dragen overheden er toe bij dat deze systemen zich kunnen ontwikkelen en volwaardig kunnen functioneren.

Utopie

Een geldstelsel dat dienend is aan de samenleving, is dat een utopie? Nee, concepten zijn er. De inrichting van het geldstelsel is een politieke verantwoordelijkheid. Echter er is nog veel onbekendheid over de werking van het geldstelsel bij politici en in de samenleving, waardoor dialoog en besluitvorming achterblijft. Onder meer de stichting Ons Geld en Geld en Democratie voorzien in informatie.

De lobby is effectief. Niet duidelijk is wie de lobby precies is, wat er besproken wordt en hoe de invloed er uit ziet. Er zijn geen verslagen van besprekingen. Er is niets transparant. Het financieel economisch beleid in Nederland wordt niet door alle kamerleden gecontroleerd. De Vaste Kamercommissie Financiën van de Tweede kamer doet dat in de praktijk. Dat zijn 25 kamerleden. De commissie neemt zelf geen besluiten, dat gebeurt in de Tweede Kamer. Veelal wordt fractioneel vergaderd. Dat betekent dat alleen de woordvoerders van de politieke partijen in de Kamer zitten. Dezelfde mensen die ook de besluiten voorbereiden / het beleid conrolleren. Zij stemmen namens hun hele fractie. Je hoeft als lobby dan slechts 3 a 4 kamerleden te "overtuigen" om het financieel economisch beleid van Nederland te kunnen beïnvloeden.

Stemmen Kamerleden zonder last of ruggespraak? Nee, de partijdiscipline bepaald dat de woordvoerder wordt gevolgd. Als je afwijkt hangt je politieke carrière aan een zijden draadje. We hebben dan ook een gebrekkig functionerende democratie.

Langzaam maar zeker wordt breder bekend hoe destructief het geldstelsel uitwerkt. Dat we niet in een echte democratie leven. De toekomst zal uitwijzen of de werking van het geldstelsel, de alternatieve vormen van geldschepping breed onder de aandacht zullen komen. De roep om een burgerberaad wordt internationaal en in Nederland steeds luider. De gele hesjes hebben geleid naar het Grand Debat, president Macron heeft een burgerraad bij elkaar geroepen, laat zich adviseren over het klimaat en roept op tot een brede maatschappelijke discussie. We hebben een permanente burgerraad lokaal in oost België. In Canada, Ierland en Polen is geëxperimenteerd. Nieuwe grasroot bewegingen komen op. Extinction Rebellion legt verbanden, denkt integraal, benoemd de urgentie van het nemen van klimaatmaatregelen, begrijpt het destructieve karakter van geldschepping op basis van schuld en roept op tot een burgerberaad.

GELD EN DEMOCRATIE

www.geldendemocratie.nl **SAMENVATTING GELDSCHEPPIING** versie 20200502

9

De inrichting van het geldstelsel is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en politiek waarbij de politiek verantwoordelijk is voor besluitvorming van het regelgevend kader. Voorziet wetgeving niet in de innovatie die nodig is, kunnen we met pilots ervaring opdoen om bestaande regelgeving heen.

Het gaat om politieke wil. Het gaat om betrokken burgers die hun verantwoording nemen en hun stem laten horen.

Corona. De coronacrisis bewijst dat we ons binnen enkele dagen wereldwijd kunnen aanpassen aan nieuwe omstandigheden.